

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

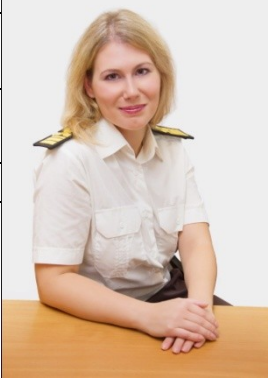
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Зарубіжний досвід
державного управління**

Затверджую

В.о. завідувача кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування
Т.Б. Семенчук

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Викладач	ТАРНОВСЬКА Ірина Віталіївна Кандидат економічних наук, доцент	
Посилання профіль викладача на сайті ДУІТ	ТАРНОВСЬКА Ірина Віталіївна	
E-mail	irusia.tarnovska@gmail.com	
Факультет, Кафедра	Факультет Управління і технологій Кафедра менеджменту, публічного управління та адміністрування м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 608 телефон: +38095-258-98-33	
Консультації	Кожна середа з 12.00год до 14.00год за <u>ZOOM</u> посиланням	
Офіційна назва освітньої програми	Публічне управління та адміністрування в умовах гібридних загроз	
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)	
Галузь знань, спеціальність	28 «Публічне управління та адміністрування» 281 «Публічне управління та адміністрування»	
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Цикл дисциплін професійної підготовки, вибіркова	
Курс/ Семестр викладання	1/2	
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS / 120 загальна кількість годин	
Види та кількість аудиторних занять, денна/ заочна	Лекції – 20 годин/4 години Практичні заняття – 10 годин/ 4 години	
Форма контролю	Залік	
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія згідно з розкладом. Мультимедійний проектор, мережа Internet.	
Мова викладання	Українська	
Мета вивчення дисципліни	Формування у студентів системи спеціальних знань про міжнародне публічне управління та розвиток, його особливості, основні галузі та інститути; здобуття студентом теоретичних і практичних знань та вмінь щодо ролі, призначення, дії та застосування в Україні засад міжнародного публічного управління.	

Загальні компетентності	ЗК3. Здатність розробляти та управляти проектами. ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК2. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери. СК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.
Програмні результати навчання	РН6. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур. РН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

ЧИМ ВАЖЛИВИЙ КУРС:

Вивчення дисципліни «Закордонний досвід державного управління» дає необхідні знання та компетенції для ефективної комплексної підготовки фахівців спеціальності «Публічне управління та адміністрування».

Під час вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти матимуть можливість ознайомитись з ключовими поняттями публічного адміністрування, з основоположними концептуальними підходами нового публічного менеджменту; набути умінь оцінювати досвід зарубіжних країн і використовувати європейські підходи публічного адміністрування та модернізації державного управління у практичній діяльності; виробити навички ефективно використовувати сучасний інструментарій менеджменту і впроваджувати підходи нового публічного менеджменту і концепції належного врядування в діяльності публічних адміністрацій.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Модуль 1. «ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ»

Тема 1. Зміст і взаємозв'язок ключових понять публічного адміністрування

Зміст термінів «публічне адміністрування», «публічне врядування», «публічна влада», «публічна служба», «публічний менеджмент», «публічні послуги». Глобальні підходи до удосконалення демократії і розвитку правової держави: ринково-ліберальний, який сформульований у концептуальних моделях «нового менеджменту», «оновленого управління», що спирається на ринкову модель, у якій громадянин виступає у ролі споживача або клієнта; ліберально-комунітаріаністський, що розвивається в концепції «політичних мереж» і спирається на розвиток структурних взаємовідносин (договірних) між політичними інститутами держави і суспільства, які визнають рівність громадян як і інших суб'єктів мережі; демократичного громадянства, що спирається на особливе «рецептивне» адміністрування, яке має служити громадянину, а не клієнту і споживачу (до останнього наряду належать концепція «рецептивного адміністрування»). Теорія політичних мереж. Англосакська та німецька школи, які використовують мережевий підхід як методологію дослідження політики.

Тема 2. Основні тенденції модернізації державного управління та інституційного розвитку органів влади: світовий та європейський досвід

Ефективний держапарат. Стратегія модернізації державного апарату. Підходи щодо удосконалення держапарату. Основоположники державного менеджменту. Принципи перетворення всіх рівнів і ланок державного управління. «Ідеальний» бюрократ М.Вебера. Сучасний державний службовець. Транспарентність. Модель Г.Шмідта і Х.Трайлера. Головні відмінності між класичною і політичною бюрократією. Порівняльна характеристика бюрократичної системи управління та моделі державного менеджменту. Порівняльна характеристика організаційних моделей бюрократичної і постбюрократичної систем адміністративного менеджменту. Всесвітня революція в державному управлінні. «вестмінстерська» й «американська» моделі реформування державного управління. Врядкування. Основні засади й принципи адміністративного менеджменту в ЄС. Інституційні механізми, що забезпечують відкритість і демократичність державного управління в ЄС.

Тема 3. Засади державного управління в країнах Європейського Союзу

Мета Європейського Союзу. Європейське врядування (European governance). «Європеїзація». План дій для підвищення адміністративної спроможності та розвитку судової гілки влади (Action Plan for strengthening administrative and judicial capacity). Копенгагенські і Мадридські критерії. Європейський адміністративний простір. Європейські принципи державного управління. Програма SIGMA (Надання підтримки з метою поліпшення управління та менеджменту в країнах Центральної та Східної Європи). Спільні норми і принципи європейського адміністративного права. Єдині рамки оцінювання для організацій державного сектору (The Common Assessment Framework / CAF). Відкритий метод координації (Open method of coordination / OMC). Шкала координації Меткафа (Metcalf Coordination Scale). Біла Книга з європейського управління («White Paper on European Governance»). Досвід організації публічної служби в європейських країнах (Франції).

Тема 4. Роль регіональних та місцевих органів управління країн ЄС та їх залучення до вироблення політики європейського союзу

Резолюція Європейського Парламенту від 14 січня 2003 р. з питань ролі регіональних і місцевих органів влади в Європейській інтеграції. Функції залучення регіональних і місцевих органів влади до вироблення політики Співдружності. Європейська хартія місцевого самоврядування 1985 р. Причини, чому ЄС має непереборний інтерес зробити регіональний і місцевий уряд своїм партнером у майбутньому прийнятті рішень.

Тема 5. Менеджмент та розвиток людських ресурсів: компетенційний підхід

Система менеджменту і розвитку людських ресурсів, базованої на компетенціях. «Рамки спільних компетенцій для об'єднаної Європи». Рамки компетенцій і поведінки в Європейській Комісії. Ключові компетенції вищого керівництва Комісії. Європейське бюро з відбору на державну службу. Рамки спільних лідерських компетенцій для Європи: сім ключових компетенцій.

Тема 6. Європейська ініціатива з прозорості

«Європейська ініціатива з прозорості». Її цілі. Європейська ініціатива з прозорості має доповнити вже існуючі ініціативи та заходи з удосконалення європейського врядування, підсумовані у кількох білих книгах: Біла книга з європейського урядування: краще регулювання; Біла книга з європейського урядування: консультації та участь громадянського суспільства; Біла книга з європейського урядування: алгоритм для прийняття рішень регуляторними органами; Біла книга з європейського урядування: оцінювання і прозорість; Біла книга з європейського урядування: краще законотворення. Альянс за прозорість лобіювання та етичне поведіння в ЄС (Alliance for Lobbying Transparency and Ethics Regulation at the EU / ALTER-EU) та Мережа «Від Сіетлу до

Брюсселя» (Seattle to Brussels Network / S2B). UNICE - Федерація європейського бізнесу. База даних про організації, з якими регулярно консультується Єврокомісія, – CONECCS (Consultation, the European Commission and Civil Society – Консультації, Європейська Комісія та громадянське суспільство).

Тема 7. Європейський досвід стандартизації

Принципи європейської системи стандартизації. Європейський комітет зі стандартизації (CEN). Європейський комітет стандартизації в галузі електротехніки (CENELEC). Європейський інститут телекомунікаційних стандартів (ETSI).

Тема 8. Запровадження систем управління якістю як одного з інструментів інституційного розвитку і формування адміністративної спроможності для Європейської інтеграції України

Світовий та вітчизняний досвід управління якістю публічних послуг у системі публічного адміністрування. Total Quality Management – TQM. Система управління якістю на основі стандартів серії ISO.

Тема 9. Розвиток відносин між державними службовцями та громадянами в Україні: стандарти ЄС та ситуація в Україні.

Важливість модернізації взаємостосунків державних службовців і громадян. Виконавська діяльність державних службовців. Громадська думка про державних службовців. Громадська думка про врядування за участю громадян. Сприйняття громадської думки державними службовцями. Реформування та розвиток відносин між органами влади та громадянами: правовий контекст, Розвиток громадянського суспільства, консультації та громадські колегії.

Тема 10. Світовий досвід публічного адміністрування та корпоративної влади

В планетарному масштабі публічну владу від імені держав здійснюють всесвітні (універсальні) міжнародні організації. Так, Організація Об'єднаних Націй та її спеціалізовані установи (ЮНЕСКО, МОП, ВООЗ, МВФ, МБРР, ВПС, ІКАО, ІМО та ін.) здійснює публічну владу щодо держав-членів (якими є всі визнані держави світу), а у питаннях з підтримки міжнародного миру та безпеки, і на держав, які не є членами ООН. Регіональні міждержавні організації здійснюють публічну владу по відношенню до держав-членів відповідного географічного регіону. Зазвичай такі організації створюються за територіальним критерієм (СНД, ЄС, ОАД, ОАЄ, ЛАД), але зустрічаються і виключення, наприклад, Організація північноатлантичного договору сьогодні включає членів з різних географічних регіонів планети. Особливістю публічної влади, здійснюваної в міжнародній публічно-правовій сфері, є процедура нормотворення та виконання правових норм.

Практичні заняття курсу передбачають виконання ситуаційних, тестових та інших завдань, опитування та дискусії за темами, короткі виступи та презентації з тематики дисципліни.

Тематика практичних занять:

Практична робота №1. Основні тенденції модернізації державного управління та інституційного розвитку органів влади: світовий та європейський досвід.

Практична робота №2. Засади державного управління в країнах Європейського Союзу.

Практична робота №3. Менеджмент та розвиток людських ресурсів: компетенційний підхід.

Практична робота №4. Запровадження систем управління якістю як одного з інструментів інституційного розвитку і формування адміністративної спроможності для Європейської інтеграції України.

Практична робота №5. Розвиток відносин між державними службовцями та громадянами в Україні: стандарти ЄС та ситуація в Україні.

Приклади практичних завдань:

Завдання 1:

Здійснити порівняльний аналіз досвіду державного управління в Україні з однією з країн Європейського Союзу (країну здобувач обирає самостійно). Виділити спільні та відмінні особливості системи державного управління країн, що порівнюються. Результати проведеного аналізу оформити у вигляді таблиці.

Приклад тестового завдання:

Приклад 1. Який з ключових критеріїв ефективності, що входить до складу Міжнародного індексу ефективності державної служби (InCiSE), охоплює компетентність та доброчесність кандидатів, яких відбирають на посади державної служби, як і вміння держави залучити та, найголовніше, втримати талановитих людей?

- а) ефективність управління соціальною безпекою;
- б) управління людськими ресурсами;
- в) формування політики;
- г) регулювання.

Приклад 2. В чому полягає модернізація державного управління за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій?

- а) у реформі наявної системи державного управління;
- б) у проведенні реінжинірингу існуючих та проектування оновлених адміністративних процесів в органах влади, оптимізованих з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, спрямованих на електронну взаємодію та спільну роботу;
- в) у формуванні ефективної системи державного управління, що відповідає принципам публічного адміністрування ЄС з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- г) у запровадженні інноваційних інформаційно-телекомунікаційних систем в органах влади з метою надання якісних публічних послуг фізичним та юридичним особам в електронному вигляді та налагодження ефективної взаємодії влади з громадянами та бізнесом.

Для стимулювання науково-дослідницького й творчого інтересу здобувачів вищої освіти і здобуття ними навичок наукової діяльності доречно заохочувати їх до виконання додаткових видів робіт в певних проєктах, і враховувати цю діяльність при підведенні підсумків роботи здобувачів вищої освіти у семестрі. Так, наприклад, здобувачам вищої освіти може бути запропоновано виконання рефератів за темами дисципліни «Зарубіжний досвід державного управління» у вигляді презентацій та захистити її на практичному занятті. Найкращі рекомендуються до виступу на науково-практичній конференції.

Орієнтована тематика:

1. Реформа державного управління як шлях виконання критеріїв вступу до Європейського Союзу.
2. Зарубіжний досвід здійснення адміністративних реформ і можливості його використання в Україні.
3. Міжнародний досвід публічного управління інфраструктурними проєктами на державному і місцевому рівнях на основі укладення концесійних договорів.
4. Сучасні тенденції у реформуванні державного управління: зарубіжний досвід для України.
5. Зарубіжний досвід децентралізації публічної влади та можливості його трансформації в Україні.
6. Світовий досвід державного управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій

техногенного та природного характеру.

7. Зарубіжний досвід державного управління забезпеченням інформаційної безпеки в умовах інформаційно-психологічного протистояння.

8. Закордонний досвід державного управління розвитком соціальної інфраструктури міст і поселень.

9. Зарубіжний досвід інноваційного лідерства в державному управлінні: можливості адаптації в Україні

10. Аутсорсинг державних функцій у контексті завдань реформування державного управління: зарубіжний досвід.

Індивідуальні види робіт не обмежуються і приймаються пропозиції щодо вдосконалення курсу (як лекційної, так і практичної складової).

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 100 балів
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру.	

Відвідування лекцій:

За відвідування кожної лекції нараховується 2 бали (до 20 балів).

Практичні заняття:

Оцінюються за активністю здобувачів освіти на заняттях, їх відповідями, доповідями та ступенем залученості у дискусії. Максимальна сума становить 16 балів за кожне заняття (до 80 балів).

Самостійна робота

Написання та захист реферату (тематика погоджується із викладачем курсу) у вигляді доповіді та/або презентації оцінюються до 10 балів.

Здобувач отримує підсумкову оцінку за результатами поточного контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач, становить 100.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни та пройшовши процедуру визнання згідно [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками
75-81		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні

			завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками
64-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
60-63		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки
35-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
1-34		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

ІНФОРМАЦІЙНО- МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення:

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
 2. Силабус навчальної дисципліни.
 3. Google Classroom: Зарубіжний досвід державного управління.
- Електронні ресурси бібліотеки ДУІТ: <https://library.duit.in.ua>.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про Концепцію адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу: Указ Президента України від 5 берез. 2004 р. № 278/2004. URL: http://www.guds.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=37934
2. Деякі питання реформування державного управління України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80>
3. Закон України про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3164%2D15&p=1161073521128469>
4. Державне управління в контексті європейської інтеграції URL: <http://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2016/04/21.pdf>
5. Деякі засади й принципи державного управління в країнах Європейського Союзу, що забезпечують відкритість й соціально-економічну ефективність влади. URL: http://www.academia.org.ua/index.php?p_id=46&page=2&id=473.

6. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / За заг. ред. Сергія Чернова, Валентини Воронкової, Віктора Банаха, Олександра Сосніна, Пранаса Жукаускаса, Йоліти Ввайнхардт, Регіни Андрюкайтене; Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя: ЗДІА, 2016. 606 с.

7. Руденко О.М. Державне управління та державна служба в країнах ЄС в контексті європейської інтеграції України : навч.-метод. матеріали; упоряд. І. В. Поліщук. К. : НАДУ, 2013. 68 с.

8. Зарубіжний досвід державного управління: доцільність і можливості застосування в Україні : наук. розробка / авт. кол.: І.А. Грицяк, Л.А. Шереметьєва, К.К. Баранцева та ін. К. : НАДУ, 2012. 56 с.

9. Зарубіжний досвід публічного адміністрування: метод. рек. / авт. кол. : Н.М. Мельтюхова, В. В. Корженко, Ю.В. Дідок та ін. ; за заг. ред. Н. М. Мельтюхової. К. : НАДУ, 2010. 28 с.

10. European Commission's White Paper on «European Governance», 25.7.2001 (Біла книга Європейської Комісії «Урядування в Європі», опублікована 25.07.2001).

Додаткова інформація

Детальнішу інформацію щодо методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи та повного списку літератури наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів ДУІТ:

[Кодекс академічної доброчесності Державного університету інфраструктури та технологій](#)

[Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Державному університеті та технологій](#)

[Положення про Комісію з академічної доброчесності у ДУІТ та Комісію з етики та управління конфліктами у сфері академічної доброчесності у ДУІТ](#)

Порушення [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#) є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним.

Списування під час контрольних заходів заборонені.

Усі письмові роботи, виконані в електронному вигляді (реферати), перевіряються на наявність плагіату згідно з [Положенням про порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних наукових та інших робіт на наявність ознак академічного плагіату у ДУІТ](#). У випадках виявлення порушення – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#).

Щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік тощо) навчання може відбуватися в он-лайн (або змішаній) формі за погодженням із деканом факультету.

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується [«Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ»](#).